

[Sundhedsministeren]

Lovforslaget er forelagt Grønlands hjemmestyre til udtalelse.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg har herved den ære for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den fjerde AVS-EØF-konvention og slutakt med dertil knyttede protokoller og erklæringer samt intern aftale om finansiering og forvaltning af Fællesskabets bistand.

(Beslutningsforslag nr. B 66).

Den nye konvention omfatter 69 lande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene). I forhold til Lomé III er der tale om 3 nye lande, nemlig Haiti og Den Dominikanske Republik, der tiltrådte konventionen i forbindelse med undertegnelsen den 15. december 1989, og Namibia, der efter at have opnået selvstændighed den 21. marts 1990 tiltrådte konventionen den 19. december 1990.

Konventionen omfatter således langt hovedparten af de fattigste, mindst udviklede lande i verden, og de omfattende bestemmelser om samarbejde inden for handel, råvarer, industri, landbrug, miljø og bistand gør konventionen til en af de mest omfattende Nord-Syd-aftaler i verden. Konventionens varighed er ændret fra 5 til 10 år, mens den tilhørende finansprotokol fortsat genforhandles efter 5 år.

Den nye konvention bygger videre på det samarbejde, der indledtes med Lomé I-konventionen i 1975, og har til formål at støtte AVS-staternes bestræbelser på at opnå en selvstændig og bæredygtig udvikling og at fremme sociale, kulturelle og økonomiske fremskridt og befolkningernes velfærd.

Jeg vil særlig fremhæve 3 målsætninger, som er styrket i den nye konvention.

For det første er konventionens bestemmelser om respekten for menneskerettigheder styrket på grundlag af de konventioner, der er vedtaget herom inden for FN. Samarbejdet mellem EF og AVS-staterne skal på én gang bygge på og fremme overholdelsen af det enkelte menneskes rettigheder, bl.a. ved i højere grad at inddrage det enkelte individ i udviklingsprocessen.

For det andet er der sket en væsentlig fremhævelse af kvindernes rolle i udviklingsprocessen. Gennem øget adgang til jordbesiddelse og træning og uddannelse skal kvinder i højere

grad deltage i produktions- og udviklingsprocessen på lige fod med mænd.

Endelig er hensynet til miljøet styrket. Målsætningen om økonomisk vækst skal gøres forenelig med opretholdelse af den økologiske balance. Miljøaspekterne skal derfor indarbejdes i de enkelte projekter. Samtidig skal der gøres en aktiv indsats gennem bl.a. bekæmpelse af land- og skovødelæggelse og bevaring af naturressourcer. Styrkelserne på miljøområdet omfatter endvidere konkrete tiltag som indførelse af et eksportforbud for farligt affald fra EF til AVS-stater og et generelt importforbud for AVS-stater og policyorienterede tiltag som bistand til udformning af en befolkningspolitik. En af de største trusler mod miljøet i AVS-staterne er netop det pres, en hurtigt voksende befolkning udøver på Jorden.

Ud over styrkelsen af en række målsætninger er der med den nye konvention indført en række helt nye elementer.

En væsentlig nyskabelse i konventionen er indførelsen af strukturtilpasningsstøtte som et nyt bistandselement. Mange AVS-stater – og det drejer sig især om de afrikanske lande syd for Sahara – gennemfører i disse år økonomiske og politiske reformprogrammer i forsøget på at rette op på mange års negativ økonomisk og social udvikling. Fællesskabet ønsker at støtte dem i disse bestræbelser, bl.a. ved at afbøde de mulige negative konsekvenser for de svageste befolkningsgrupper af disse reformprogrammer. Støtten kan f.eks. omfatte finansiering af importprogrammer eller støtte til vedligeholdelse af infrastruktur.

Et andet væsentligt problem, som udviklingslandene står over for, er gældsproblemet. Med henblik på ikke yderligere at forværre AVS-staternes gældsbyrde er stort set alle bistandssamarbejdets finansielle midler omlagt fra låne- til gavebistand.

Endelig vil jeg fremhæve, at konventionen lægger op til, hvad man kan kalde et betydeligt mere decentraliseret samarbejde end tidligere. Dette omfatter en højere prioritering af den private sektor, hvad angår såvel inddragelse og opmuntring af private virksomheder, bl.a. gennem foranstaltninger med henblik på at forøge investeringerne i AVS-staterne, som yderligere inddragelse af NGO'er og lokale organisationer i bistandssamarbejdet.